

[Christmas Møller.]

mit Vedkommende ønsker at tilføje, at det forekommer mig, at Tiden har rejst saa mange Spørgsmaal, som ogsaa berører Forfatningsformen, at det kun er naturligt, at naar man alvorligt gennemdrøfter, hvorledes vor politiske Udvikling bør være paa det Folkestyregrundlag, som ogsaa vi ønsker, at der under en saadan Drøftelse kan melde sig Ønsker om selv at anvise Veje og Maader til Forfatningsspørgsmaalets Løsning. Men uden om dette kommer man efter vor Opfattelse ikke, at det bliver paa et Tokammer-Systems Grundlag, kombineret naturligvis med Fastholdelsen af den lige og almindelige Valgret, at Forhandlingerne angaaende denne Sag maa føres.

Jørgen Jørgensen: Grundloven er Rammen, inden for hvilken Folket skal leve sit Liv. Men denne Ramme maa ikke blive en Hindring for, at Samfundslivet kan udfolde sig paa naturlig Maade. Der maa være Plads for en Udvikling, som Tiden fører med sig, og denne Udvikling gaar hurtigere nu, end den har gjort tidligere. Den lige og almindelige Valgrets Hovedtanke er jo den at kalde den enkelte Borger frem til Ansvar, at vække hos den enkelte Forstaaelsen af det Ansvar, han har over for sit Land. Frihedsmændene, der for 100 Aar siden bar Kravet om den frie Forfatning frem, havde en ubetinget Tro paa, at der var store folkelige Værdier at hente frem, naar man kaldte paa Ansvarsfølelsen hos den jævne Borger, og den Udvikling, der er foregaaet siden da, har bekræftet, at det danske Folk var modent til at tage imod den Frihed, det fik i 1849.

Befolkningen her i Landet har aldrig misbrugt den lige og almindelige Valgret. Tilbageskridtet i 1866 var ikke en Følge af, at 5. Juni-Grundloven havde givet for megen Frihed, men den var kun det sædvanlige Udslag af, at de reaktionære Kræfter altid er parate til at udnytte den Modløshed, som onde Tider skaber. 1866-Forfatningens privilegerede Valgret var mørke Pletter i vort Folks Historie, som raaber et Varsko ogsaa til vore Tider. 1915-Grundloven var i Sammenligning med den, vi da havde, et afgjort Fremskridt. Vi fik ikke alene dengang Kvindernes Valgret, men der opnaaedes med Hensyn til Landstingets Sættelse en mere rimelig Valgmaade, end vi tidligere havde haft.

Men siden 1915 er der jo sket et og andet, og de Synspunkter, man kunde lægge til Grund for et Tokammer-System i Tiden før 1915, da Udviklingen gik roligt og sin-

digt frem, har ikke meget Holdepunkt i det virkelige Liv i Dag. I Dag kræves det mere end nogen Sinde, at Rigsdagen er i Stand til at handle, og her i Danmark skulde vi dog være naaet saa vidt at kunne skabe den Handlekraft, som Tiden kræver, paa Folkestyrets Grund. Det sikreste Værn for en rolig Udvikling i et Land er ikke at begrænse Folkestyret, men at give Folkestyret helt, og Folkestyret styrkes ikke ved en Valglov, som det fra anden Side er antydnet, ved hvilken man vil søge at indskrænke de nye Synspunkter, der kunde vokse op ude i Befolkningen, søge at hindre, at disse Synspunkter repræsenteres. Folkestyret udvikles og styrkes kun ved at give det helt.

Det ærede Medlem Hr. Krag har i Dag givet Udtryk for, at Venstre ikke vil være med til en Forfatningsændring, og det ærede Medlem sagde, at en saadan ikke er nødvendig, for det havde vist sig, at vi udmærket godt kunde arbejde under den Forfatning, vi har. Det ærede Medlem henviste ogsaa til, hvor glade vi var i 1915 for den Grundlov, vi da fik. Men jeg beder dog det ærede Medlem tænke paa, om han ikke kunde finde en saglig Begrundelse i den Udvikling, som er sket siden 1915, for at ændre denne Grundlov. Det ærede Medlem ved meget vel, at Grundloven af 1915 ikke blev det, som et Flertal her i Tinget kunde ønske, men at Grundloven af 1915 paa samme Maade som alle andre Love siden var et Kompromis mellem forskellige Synspunkter, hvor man maatte respektere den Stilling, Landstinget dengang havde.

Men det ærede Medlem Hr. Krag's Tale var netop det stærkeste Vidnesbyrd om Nødvendigheden af, at man i højere Grad faar lagt Ansvaret for Lovgivningen, hvor det skal lægges. Det ærede Medlems Udtalelser om, at den Udvikling, vi var inde i nu, med stadig øgede Skatter og stadig stigende Udgifter, ikke kunde blive ved, den vilde Befolkningen vende sig imod, viser stærkere end noget andet, hvor nyttigt det vilde være, om Ansvaret blev placeret, hvor det burde være. Det ærede Medlem og hans Parti har det fulde Medansvar for de Skatter og de sociale og andre Udgifter, vi har nu. Kun i Kraft af den Stilling, Landstinget har i Forfatningen, og derved at det ikke i alles Bevidsthed staar som et klart Udtryk for et andet Flertal end Folketinget, kun derved er man i Stand til over for Vælgerne at forfuske Begreberne, saa at det ikke staar klart, at ingen Lov kan vedtages her i Rigsdagen, uden at et af Oppositionspartierne har været med dertil. Venstre har været med til at vedtage alle de